

BOG

KAPTJAJNEN OG ANN BARBARA (/BOEGER/KAPTJAJNEN- OG-ANN-BARBARA- ROMAN)

Af Ida Jessen (/forfattere/ida-jessen) (2020)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/kaptajnen-og-ann-barbara-roman) for at anmelde

Facebook

(<http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratusiden.dk/boeger/kaptajnen-og-ann-barbara-roman&title=Kaptajnen og Ann Barbara>)

SEARCH_BLOCK_FORM=870970-

BASIS%3A48888445&FRAGMENT=CONTENT)

Tweet (<https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratusiden.dk/boeger/kaptajnen-og-ann-barbara-roman&status=Kaptajnen og Ann Barbara>

[url=http://litteratusiden.dk/boeger/kaptajnen-og-ann-barbara-roman&status=Kaptajnen og Ann Barbara](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratusiden.dk/boeger/kaptajnen-og-ann-barbara-roman&status=Kaptajnen og Ann Barbara)
+<http://litteratusiden.dk/boeger/kaptajnen-og-ann-barbara-roman>)

Mageløs og stilsikker historisk roman om hedens opdyrkning. Den ensomme kaptajn og den ferme Ann Barbara kæmper for deres overlevelse, men konflikterne og ydmygelserne står i kø.

TAGS:

FATTIGDOM (/TAXONOMY/TERM/3039)

HEDER (/TAXONOMY/TERM/4223)

LANDLIV (/TAXONOMY/TERM/6172)

OVERGREB (/TAXONOMY/TERM/15934)

SAMFUNDSFORHOLD (/TAXONOMY/TERM/9159)

ANMELDELSE

05 nov.20

(/users/anny-skov-madsen)

Af Anny Skov Madsen (/users/anny-skov-madsen)

Skribent

En mageløs og stilsikker historisk roman om hedens opdyrkning. Den ensomme kaptajn og den ferme Ann Barbara kæmper for deres overlevelse, men konflikterne og ydmygelserne står i kø.

Ida Jessen udfolder i sin nye roman en i dag ret ukendt fortælling om hedens opdyrkning og om vilkår og udvikling i 1700-tallets Danmark. Den 54-årige tyske kaptajn Ludwig von Kahlen slår sig ned det mest trøstesløse sted sydvest for Viborg, bygger et hus og går i krig med den umulige opgave at opdyrke heden. Kaptajnen er stærk, stolt og stædig. En dag flytter også den unge kvinde Ann Barbara ind, og en lille taterpige bliver efterladt af sin far. Den onde landsdommer og herremand Schinkel gør alt for at chikanere projektet. Heden, der er fint lyrisk beskrevet i al sin væld, gør også modstand. Dramaerne ruller, og spændingerne stiger.

'Kaptajnen og Ann Barbara' er en storslået roman, skrevet med indsigt og indlevelse i en stram prosa, der understreger de gådefulde

karakterer og tidens brutalitet. Hvor kom de fra, og hvad drev dem? Romanen er inspireret af virkelige personer og begivenheder om opdyrkningen af heden midt i 1700-tallet. Frederik d. 5 inviterede tyskere til at opdyrke heden med løfte om gratis jord og skattefri indtægter. Kolonierne blev bl.a. oprettet i Alheden omkring Grønhøj og Havredal, hvor romanen foregår. Tyskerne medbragte kartoflen og blev efterfølgende kaldt kartoffeltyskere. Mange rejste tilbage igen, da opgaven nærmede sig det umenneskelige.

"Heden ligner ikke noget andet sted. Der er himlen og den flade jord. Der er øde og tomhed". Sådan begynder romanen, og sjældent har jeg set et landskab spille lige så stor en rolle som personerne og beskrevet så mesterligt. Heden er genstridig at dyrke, der er sultne ulve, og bier dræber kaptajnens hest. Vinden hyler, sandstorme ødelægger huse og afgrøder. En rød solnedgang kan være brutal under tørke. Der er strenge vintre, hvor man sulter og fryser. Men der er også et mylder af dyr og planter, der betyder, at man kan overleve.

Kaptajnen er en autentisk person, der opmålte Alheden og gjorde optegnelser om vejret. Han er en handlingens mand, en ensom person, der forbliver gådefuld, mens det hårde arbejde nedbryder hans krop. Lyspunktet er den lille taterpige Anmai Mus, som han lærer at spise pænt samt skrive og læse i en skuffe med sand, så hun kan hjælpe ham med opmålingen. Ann Barbara er flygtet fra Hald Hovedgård og bliver helt uundværlig for opretholdelsen af livet.

Herremanden Schinkel til Hald Hovedgård er afstumpet, voldelig og skyr ingen midler for at chikanere fæstebønderne, de unge kvinder og

kaptajnen. Han påstår, at heden er hans. Den arbejdssky amtmand Trappeaud er glad for portvin . Den eneste ven, kaptajnen får, er den sagtmødige kapellan Søren Thestrup, men hans indflydelse er begrænset. Rentekammeret, som Kaptajnen bliver ansat af til opmålingen, er langsom og bureaukratisk. Konflikterne og ydmygelserne står i kø og ikke kun omkring den ukuelige, stivnakkede kaptajn.

Det er et farverigt og barskt miljø, der bliver beskrevet: naturens kræfter, byens markeder, træhesten, sliddet, fattigdommen og sulten, ja det er alles kamp mod alle, men der er også omsorg og øjeblikke af mening og fylde. Personerne er skildret i al deres fejlbarlighed, og alle bidrager til, at læseren med den uforudsigelige handling bliver spændt til bristepunktet til det sidste.

Ida Jessens korte præcise sprog med anvendelse af ældre udtryk er i fin harmoni med det historiske tidsbillede. Hun spiller op, ofte med humor, til Blicher, (<https://litteratursiden.dk/forfattere/steensteensen-blicher>) Bang (<https://litteratursiden.dk/forfattere/hermanbang>) og Henrik Pontoppidan (<https://litteratursiden.dk/forfattere/henrikpontoppidan>) i (<https://litteratursiden.dk/forfattere/henrikpontoppidan>) en mageløs, uforglemmelig og velkomponeret roman, som man kunne ønske blev filmatiseret.